

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 15/21

Luxemburg, 11 februarie 2021

Hotărârea în cauzele conexate C-407/19 Katoen Natie Bulk Terminals NV
și General Services Antwerp NV/Belgische Staat și C-471/19 Middlegate
Europe NV/Ministerraad

**O lege care rezervă activitatea portuară unor muncitori recunoscuți poate fi
compatibilă cu dreptul Uniunii dacă urmărește să garanteze securitatea în zonele
portuare și prevenirea accidentelor de muncă**

*Cu toate acestea, intervenția unei comisii administrative paritare în recunoașterea muncitorilor
portuari nu este nici necesară, nici adecvată pentru atingerea obiectivului urmărit.*

În dreptul belgian, munca portuară este guvernată printre altele de Legea privind organizarea muncii portuare, potrivit căreia munca portuară poate fi efectuată numai de muncitori portuari recunoscuți. În anul 2014, Comisia Europeană a adresat Regatului Belgiei o scrisoare de punere în întârziere în care îi indica faptul că reglementarea sa privind munca portuară încălca libertatea de stabilire (articolul 49 TFUE). În urma acestei scrisori, în anul 2016, acest stat membru a adoptat un decret regal privind recunoașterea muncitorilor portuari în zonele portuare, stabilind modalitățile de punere în aplicare a Legii privind organizarea muncii portuare, ceea ce a determinat Comisia să închidă procedura de încălcare împotriva sa.

În cauza Katoen Natie Bulk Terminals și General Services Antwerp (C-407/19), cele două societăți eponime, care efectuau operațiuni portuare în Belgia și în străinătate, solicitau Raad van State (Consiliul de Stat, Belgia) anularea acestui decret regal din 2016, considerând că acesta împiedica libertatea lor de a angaja muncitori portuari proveniți din alte state membre decât Belgia pentru a lucra în zone portuare belgiene.

În cauza Middlegate Europe (C-471/19), societatea în cauză fusese obligată să plătească o amendă ca urmare a constatării de către serviciile de poliție belgiene a încălcării constând în muncă portuară efectuată de un muncitor portuar nerecunoscut. În cadrul unei proceduri cu care a fost sesizată instanța de trimitere în această a doua cauză, și anume Grondwettelijk Hof (Curtea Constituțională, Belgia), această societate contesta constituționalitatea Legii privind organizarea muncii portuare, considerând că aceasta încălca libertatea de comerț și de industrie a întreprinderilor. Această instanță, arătând că respectiva libertate garantată de Constituția belgiană este strâns legată de mai multe libertăți fundamentale garantate de Tratatul FUE, precum libera prestare a serviciilor (articolul 56 TFUE) și libertatea de stabilire (articolul 49 TFUE), a decis să sesizeze Curtea, astfel cum procedase Raad van State (Consiliul de Stat) în cadrul primei cauze, cu privire la compatibilitatea acestor norme naționale, care mențin un regim special de recrutare a muncitorilor portuari, cu aceste două dispoziții. Prin aceste cauze conexate, în plus față de răspunsul pe care trebuia să îl dea la această întrebare, Curtea era invitată să identifice criterii suplimentare care să permită clarificarea conformității regimului muncitorilor portuari cu cerințele dreptului Uniunii.

Aprecierea Curții

Curtea constată mai întâi că reglementarea în cauză, care obligă întreprinderile nerezidente care doresc să se stabilească în Belgia pentru a exercita acolo activități portuare sau care, fără a se stabili acolo, doresc să furnizeze acolo servicii portuare să nu recurgă decât la muncitori portuari recunoscuți ca atare în conformitate cu această reglementare, împiedică astfel de întreprinderi să recurgă la propriul personal sau să recruteze alți muncitori nerecunoscuți. Prin urmare, respectiva reglementare, care poate face mai puțin atractivă stabilirea acestor întreprinderi în Belgia sau prestarea de către acestea de servicii în statul membru amintit, constituie o restricție privind aceste

două libertăți de stabilire și de prestare a serviciilor, garantate la articolele 49 și, respectiv, 56 TFUE. Curtea amintește în acest caz că o asemenea restricție poate fi justificată de un motiv imperativ de interes general, cu condiția ca aceasta să fie de natură să asigure realizarea obiectivului urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestuia. În speță, Curtea arată că reglementarea în cauză nu poate fi considerată în sine ca fiind inadecvată sau disproporționată pentru atingerea obiectivului pe care îl urmărește, și anume garantarea securității în zonele portuare și prevenirea accidentelor de muncă. Apreciind în mod global regimul în cauză, Curtea statuează că o astfel de reglementare este compatibilă cu articolele 49 și 56 TFUE, în măsura în care condițiile și modalitățile stabilite în temeiul acestei reglementări, pe de o parte, sunt întemeiate pe criterii obiective, nediscriminatorii, cunoscute în prealabil și care permit muncitorilor portuari din alte state membre să demonstreze că îndeplinesc, în statul lor de origine, cerințe echivalente cu cele aplicate muncitorilor portuari naționali și, pe de altă parte, nu stabilesc un contingent limitat de muncitori care pot face obiectul unei asemenea recunoașteri.

În continuare, examinând compatibilitatea cu diferitele libertăți de circulație garantate de Tratatul FUE a decretului regal atacat, Curtea arată că reglementarea națională în cauză constituie de asemenea o restricție privind libera circulație a lucrătorilor consacrată la articolul 45 TFUE, în măsura în care poate avea un efect disuasiv față de angajatorii și lucrătorii proveniți din alte state membre. Curtea evaluează, așadar, caracterul necesar și proporțional, în raport cu obiectivul care urmărește garantarea securității în zonele portuare și prevenirea accidentelor de muncă, al diferitor măsuri cuprinse în această reglementare.

În această privință, în primul rând, Curtea apreciază că reglementarea în cauză, potrivit căreia, în special:

- recunoașterea muncitorilor portuari este efectuată de o comisie administrativă constituită în mod paritar din membri desemnați de organizațiile patronale și de organizațiile lucrătorilor;

- această comisie decide de asemenea, în funcție de nevoia de forță de muncă, dacă muncitorii recunoscuți trebuie sau nu să fie incluși într-un contingent de lucrători portuari, înțelegându-se că, pentru muncitorii portuari neincluși în acest contingent, durata recunoașterii lor este limitată la durata contractului lor de muncă, astfel încât trebuie inițiată o nouă procedură de recunoaștere pentru fiecare nou contract pe care aceștia îl încheie;

- nu se prevede niciun termen maxim în care comisia menționată trebuie să decidă,

întrucât nu este nici necesară, nici adecvată pentru atingerea obiectivului urmărit, nu este compatibilă cu libertățile de circulație prevăzute la articolele 45, 49 și 56 TFUE.

În al doilea rând, Curtea examinează condițiile de recunoaștere a muncitorilor portuari. Potrivit reglementării în cauză, un lucrător trebuie, cu excepția cazului în care poate demonstra că îndeplinește în alt stat membru condiții echivalente, să îndeplinească cerințe de aptitudine medicală, de promovare a unui test psihologic și de formare profesională prealabilă. Potrivit Curții, aceste cerințe sunt condiții apte să asigure securitatea în zonele portuare și proporționale în raport cu un astfel de obiectiv. În consecință, asemenea măsuri sunt compatibile cu libertățile de circulație prevăzute la articolele 45, 49 și 56 TFUE. Cu toate acestea, Curtea apreciază că revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă misiunea încredințată organizației patronale și, dacă este cazul, sindicatelor muncitorilor portuari recunoscuți în desemnarea organelor însărcinate cu efectuarea acestor examene, teste sau probe nu este de natură să repună în discuție caracterul lor transparent, obiectiv și imparțial.

În al treilea rând, Curtea apreciază că reglementarea în cauză, care prevede menținerea recunoașterii obținute de un muncitor portuar în temeiul unui regim legal anterior și includerea sa în contingentul muncitorilor portuari, nu pare improprie pentru atingerea obiectivului urmărit și nici disproporționată față de acesta din urmă, astfel încât, cu privire la acest aspect, ea este de asemenea compatibilă cu libertățile consacrate la articolele 45, 49 și 56 TFUE.

În al patrulea rând, Curtea apreciază că reglementarea în cauză, în temeiul căreia transferul unui muncitor portuar în contingentul de lucrători al unei alte zone portuare decât cea în care a obținut recunoașterea sa este supus unor condiții și modalități stabilite printr-un contract colectiv de muncă, este conformă cu libertățile de circulație prevăzute la articolele 45, 49 și 56 TFUE. Revine însă instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă aceste condiții și modalități stabilite sunt necesare și proporționale în raport cu obiectivul de asigurare a securității în fiecare zonă portuară.

În ultimul rând, Curtea precizează că o reglementare potrivit căreia lucrătorii logistici trebuie să dispună de un „certificat de securitate” ale cărui modalități de emiteră sunt prevăzute printr-un contract colectiv de muncă nu este incompatibilă cu libertățile înscrise la articolele 45, 49 și 56 TFUE, în măsura în care condițiile de eliberare a unui astfel de certificat sunt necesare și proporționale în raport cu obiectivul de a garanta securitatea în zonele portuare, iar procedura prevăzută pentru obținerea sa nu impune obligații administrative nerezonabile și disproporționate.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106